

Tematická pracovní skupina Urbanisté a architekti Příprava strategického plánu města Ostravy 2017 - 2023

Zápis
29.6.2016, od 14 hod.

Program:

1. Přivítání účastníků a představení cíle setkání

C. Vltavský přivítal účastníky, představil cíl setkání, kterým je vnést do přípravy strategického plánu prvky současného urbanismu jako funkčního a vyváženého sídelního plánování a prvky podpory kvalitní architektury ve městě.

2. Úvodní kolečko k představení účastníků a připomínkám ke tvorbě strategického plánu Co chybí v Ostravě v oblasti urbanismu a architektury:

- J. Stejskalík - chybí práce s parterem - drobná práce v intravilánu města
D. Mokřý - nedokonalý exteriér města - komunikace a vzhled města - chybí šmrnc Ostravy zvenku
T. Čech - Ostravě chybí zodpovědnost přijmout odvahu za některé kroky
I. Vybíralová - vize a nápady nechybí, myšlenky pak ale zabije forma realizace projektů
J. Fridrich - Ostravě chybí rozhodnost - nebát se modernějších konceptů
E. Špačková - chybí kontinuální debata propojující architektky, investory, zástupce města apod. a jejich závěry, které se uskuteční
V. Bichler - nejdůležitější pro město je centrum, které Ostrava zanedbává; chybí i zajímavá architektura, která by přitáhla turisty
V. Filandr - Ostrava potřebuje jiné téma než uhlí a ocel, také potřebuje peníze
J. Havlíček - podílel se na urbanistických celcích v Ostravě
P. Bernfeldová - existují rezervy v prolukách a veřejném prostoru, který by se měl v centru města řešit koncepčně
C. Vltavský - strategický plán by měl odpovědět, na co by se měla Ostrava zaměřit, neřešme jen centrum, ale i další části Ostravy (Poruba, Jih); Ostravě chybí řešení bytové otázky
K. Šebestová - ŽP je také o veřejném prostoru; zajímá mne řešení proluk, nutno realizovat opatření blízka přírodě; Ostravě chybí otevřenost (radnice ve vztahu k občanům, mezi MOb, atd.)
O. Dostál - chybí přitažlivý veřejný prostor, který láká občany k trávení volného času
E. Štefková - chybí estetická a funkční řešení ve městě
Z. Karásek - zkušenost z Bilbao - zafungovaly 3 významné stavby, jsem zvědavý, jaké jsou přístupy dnes
P. Říhák - pro občany není srozumitelný princip fungování města a prostoru, ve kterém se nachází
M. Vitoulová - společnost musí nejdříve vědět, co chce, pak toho může teprve dosáhnout, Ostrava to dnes neví
D. Průša - mluví se o tom, že Ostrava má potenciál, ale ten není jasně koncepčně popsán - neshodnou se na něm ani politici ani architekti
D. Kotek - Ostrava je polycentrická se třemi centry; Ostrava má obrovskou chuť věci změnit, využijme toho

3. Shrnutí tvorby strategického plánu města 2017-2023

D. Konczynska prezentoval proces zpracování tvorby strategického plánu pod brandem fajnOVA s důrazem na komunikaci a participaci odborníků a občanů - viz prezentace.

Pocitová mapa:

- lidem je fajnově, kde je zeleň pro trávení volného času, restaurace nebo možnost sportovního využití volného času
- lidé se necítí dobře v Přívoze a částečně v centru, které by se dle nich mělo rozvíjet, a také v sociálně vyloučených lokalitách

Dnes máme na stole pracovní návrh Strategického rámce a strategické vize města - bude ještě připomínkován členy Řídícího výboru Strategického plánu rozvoje města (ŘV SPRM).

Cílem strategie je snížit tempo odchodu aktivních lidí a zároveň takové lidi lákat do Ostravy.

Priority strategie:

- Metropole regionu
- Bohatství v lidech
- Zdravé město

Z. Karásek - rozdíl oproti předchozím strategiím je úzké cílení na řešení hlavního problému, kterým je odcházení aktivních lidí; proto nejsou ve strategickém rámci obsažena všechna témata, ale jen ta, která řeší definovaný hlavní problém.

4. Prezentace - Pavel Řihák + diskuse

Územní plán (smlouva mezi městem a občany) není komunikován tak, aby mu občané Ostravy rozuměli.

Současná rozloha Ostravy by byla dostatečná pro život cca 1 mil. obyvatel a je polycentrickým městem - tři velké obvody a přirozená centra.

Při zahušťování města je (nejen v oblasti infrastruktury) Ostrava schopna fungovat efektivněji.

Dopravní infrastruktura umožňuje rychlé propojení všech tří center i města se svým okolím.

Veřejný prostor musí být funkční především v přirozených ohniscích rozvoje

Principy (desatero) oživení Ostravy - jasná vize, obrácení města do sebe, propojování, rozmanitost funkcí, zahušťování, kvalitní veřejný prostor, město pro lidi, eliminace bariér, městský dům, konverze spíše než demolice

5. Workshop - sběr podnětů k lépe fungujícímu městu v rámci priorit strategie

C. Vltavský - **potřebujeme najít podpůrné mechanismy a pobídky, jak navrátit budovy k bydlení v centru města**

T. Čech - nesouhlasím s cílem strategie - Ostrava nesmí být zacílená na mladé aktivní lidi, **Ostrava by měla být městem pro všechny**

E. Špačková - **není vhodné zaměřit se pouze na mladé aktivní lidi, potenciál je v pestrosti lidí, které můžeme přilákat k životu v Ostravě**

Dle dat v Eurobarometru jsou prioritami občanů Ostravy: ovzduší, nezaměstnanost, bezpečnost.

Ostrava vyniká v dostupnosti obchodů, vzdělávacích institucí.

D. Konczynna - souhlasíme s tím, že **město by mělo být příjemné a pestré pro všechny (obsaženo ve strategickém cíli Kultivovat prostředí pro život)**

Z. Karásek - **klíčovým problémem je odcházení mladých aktivních lidí**, a dívat se na priority rozvoje města jejich očima (včetně veřejného prostoru, bydlení pro rodinné příslušníky, apod.)

M. Vitoulová - pokud by princip podpory tří ostravských center řešil strategický plán, je možná nutné měnit i územní plán

D. Konczynna - **město nemá finanční prostředky na řešení všech témat urbanismu** - mělo by být preferováno historické centrum, rozvoj tří městských center a jejich propojení

C. Vltavský - pocitová mapa poukazuje na problémy města očima občanů; urbanisté však mohou problémy vidět i jinde - **při rozvoji centra města nezapomínejme na to, že se město musí rozvíjet i jinde (Jih, Poruba, proluky)**

I. Vybíralová - **Ostrava je konzervativní, např. když něco dělá, nedostatečně to komunikuje navenek**; je tendence oživit centrum města, ale forma provedení je laciná a pouťová (např. dětské hřiště na Černé louce, pouze sluníci plochy u Ostravice atd.); na důležitých pozicích není chápána důležitost místa (rozvoje centra); hřiště na Černé louce nemá kontext s místem, hodí se spíše na sídliště; nedostali jsme možnost se k tomu vyjádřit

T. Macura - ve Vídni jsou podobná hřiště, potřebujeme znát konkrétní důvody, proč např. toto hřiště je dle vás nekvalitní; Černá louka má plnit relaxační funkci

T. Čech - v budoucích letech by měl být větší důraz kladen na kvalitu, architekti i obyvatelé ji očekávají

M. Vitoulová - role architekta je nezastupitelná ve společnosti; v Litomyšli si udělali podrobnější plán než územní plán, a řekli si, kde co chtějí mít a určili architektu, které má zajišťovat koordinaci těchto plánů a nemohlo se stát, že se budeme bavit o tom, že knihovna může být na třech místech (jako v Ostravě) - **toto má řešit architekt města a dotáhnout k cíli a zároveň komunikovat navenek**

D. Mokry - ke třem centrům - na Jihu jde pouze o bydlení; neměli bychom se soustředit pouze na rozvoj centra města - Jih a Poruba mají jiné problémy

D. Průša - strategie souvisí s vizí - **Ostrava nejsou tři centra ale fakticky tři města; zanesme to do strategického plánu až po úroveň, kde bude postaveno hřiště; vydefinujme hranici města, aby se nerozbíhalo do krajiny**

C. Vltavský - na Černou louku máme budoucí vizi zpracovanou, v současné době město hledá investory a finance; do doby její realizace je však nutno Černou louku být dočasně opravit tak, aby ji mohli občané aktivně využívat

Je možno zpracovat dokument (např. regulační plán), který stanoví urbanistickou koncepci centrální části města a následně jej naplňovat.

Diskutujme o tom, na co se má SPRM soustředit např. na bariéry ve městě, využití hald, zda chceme být sportovním městem atd.

E. Špačková - jaké je zadání, jde o krátkodobý cíl? Do 2030 jde spíše o střednědobý cíl; **souhlasím s koncepcí rozvoje Ostravy jako tří měst, zabývat se jimi jednotlivě a realizovat jejich efektivní propojení** - např. jakým způsobem realizovat dopravu ve městě tak, aby zajišťovala bezpečí a neznečišťovala ovzduší (tyto problémy občané vnímají jako stěžejní)

V. Filandr - **tři města Ostravy = centrum a dva satelity (Poruba a Jih nemají spoustu funkcí, nemohou být samostatným městem)**; pro rozhodování je problém roztržitost 23 obvodů, možná by stačily tři

D. Kotek - **městské části by se měly propojit**, centrum zkolabovalo, samostatný Jih je třetí největší město v republice (propojování nám ušetří čas i třeba ovzduší); **Vědecko-technologický park postavit na Myslivně je jedna z nejdůležitějších priorit pro rozvoj města, Opavská a 28. října by se mělo stát bulvárem, kde budou trávit čas i lidi, ne jen auta; dát prioritu rozvoji centra města a stavět (zastavovat proluky na Černé louce, Karolinu atd.) - chybí nám lidi, tak stavějme, ať je přilákáme**

E. Špačková - **Myslivna je vně hranic města, potenciál investování prostředků by měl směřovat do rozvoje zastavěné oblasti** - zahušťovat směrem dovnitř a ne ven a zároveň nezhoršovat prostředí pro lidi, co už tady jsou (lesopark)

M. Vitoulová - jak se bude dále pracovat se zpracovanými studii města? Nebyly dostatečně komunikovány.

C. Vltavský - Urbanistické studie jsou předloženy samosprávě města a městským obvodů. V případě, že se s nimi ztotožní, jsou představeny veřejnosti; **postup předstoupit před veřejnost s bílým papírem se nám neosvědčil, veřejnost většinou očekávala představu města.**

M. Vitoulová - **myšlenka by měla vzniknout z diskuze, nejlepší formou diskuze je architektonická soutěž - diskuze s odbornou veřejností** - tam se vytvoří koncepce a záměr, který je v souladu s lidmi; jinak je ten základní koncept už těžké zbourat

C. Vltavský - město bude organizovat architektonické soutěže na stavby, které samo financuje

I. Vybíralová - konkrétní návrhy: zkvalitňování veřejných dvorů v Porubě; dávejme důraz na kvalitu nové nebo rekonstruované zeleně

T. Čech - názor na participaci veřejnosti je ve světě opačný - **nejdříve je participace využita ke stanovení zadání a vytvoření analytických podkladů.** Následně pokračuje v průběhu celého projektu, kdy je zpracovatel zodpovědný za výsledek a má dostatečný prostor a možnosti tuto zodpovědnost přijmout/realizovat. Princip opačný, tedy představení hotových projektů k diskusi/hlasování je, minimálně z hlediska participace, naprosto nesmyslný!"

V. Bichler - problémem města byla vždy jeho urbanistická nespojitost; pokud lidé mají bydliště a práci, zajímá je kvalitní veřejný prostor a možnost pohybu v něm; **problém propojení městských částí bude vždy, to se krátkodobě nezlepší - funkce rychlého propojení musí zajistit rychlá veřejná doprava;**

historické centrum města je nutné cíleně a kvalitně rozvíjet (zřejmě jsme díky zanedbanému centru prohráli i soutěž hlavního města kultury s Plzní; jde o několik míst - Hl. nádraží, Svinov, terminály, zeleň, kvalitní architektura)

SPRM by měl řešit snadnou dostupnost okrajových částí a Poruby a Jihu do centra a v centru řešit primární rozvoj města

D. Konczynna - architektura i tvorba strategického plánu jsou velmi komplexní disciplíny - vše, co dnes zaznělo, v SPRM již máme - **soustředění na centrum, statut města, práci na zkvalitnění veřejného prostoru;** potřebujeme odpovědi na tři otázky:

- 1) **S kým se máme o architektuře v Ostravě bavit?**
- 2) **Jaké kvality standardu máme udržovat při realizaci projektů?**
- 3) **Kdo to má řídit? (Útvar hlavního architekta - ÚHA, Institut plánování a rozvoje - IPR, ...)**

M. Vitoulová - chápu situaci na ÚHA, že jsou zatíženi předpisy, které staví bariéry při realizaci projektů; **není pravda, že nemůžeme určovat ve městě, kde co zastavíme - tam by měl být architekt více tvůrce, než úředník** (takto to zkoušejí nyní v Brně - pan Sedláček) - udělat to podobně by pro Ostravu bylo taky dobré

D. Mokrý - **někdo musí přijmout zodpovědnost za urbanistický rozvoj Ostravy**

C. Vltavský - samospráva města by měla mít možnost aktivně vstupovat do rozhodnutí o rozvoji města

D. Konczynna - Kdo má být opinion maker - kdo řekne, že takto by něco mělo vypadat v Ostravě?

C. Vltavský - Je to politická reprezentace města vzešlá z voleb

T. Čech - **má existovat i samosprávný institut i strategický institut - ten bude odolávat politickým tlakům, které se přirozeně co 4 roky mění - má zde existovat tato strategická jednotka, je otázkou, jestli to má být jeden člověk, více lidí, nebo třeba úřad**

M. Vitoulová - V Ostravě bychom měli mít takovou strategickou instituci nebo společnost, protože územní plán nám nestačí

T. Macura - vítám způsob, jakým tato diskuse probíhala ve své druhé polovině - ve shrnutí zazněly všechny podstatné věci, které při tvorbě strategického plánu zazněly ještě dříve, než se skupina sešla; **je to historicky nová věc, dosud se kvalita veřejného prostoru neřešila jako důležité téma;**

diskuze o tom, jakým způsobem se bude řídit architektura města již se na SMO vedou; je pravda, že v rozvoji města je 4leté volební spíše překážkou; jsem skeptický k IPR, které v Praze příliš nefunguje a pan Sedláček v Brně teprve nastupuje do funkce; **v Ostravě vymýšlíme nějaký kompromis** (např. poradní sbor) - ani tento útvar ale není schopen zajistit kontinuitu v prosazování dohodnutých řešení **Chápeme tuto potřebu a snažíme se vyplnit tento volný prostor, zatím nemáme rozhodnuto jakou formou.**

Závěrem jednání je shoda, že vznikne nějaký útvar nebo instituce, který bude řešit rozvoj města z hlediska architektury a urbanismu.

Ostrava finanční prostředky na to, aby zaplňovala místa mezi třemi městy (plocha na 1 mil, obyv. 300 tis.), ani na to, aby investovala do udržení některých chátrajících lokalit - máme tzv. "cukrovat prostředky" (menší investice na více místech s malých dopadem) anebo je koncentrovat?

T. Čech - **Ostravě chybí někdo, kdo přijme zodpovědnost - pokud pan primátor řekne, že město se musí zahušťovat a dát prioritu rozvoji centra, zatleskám, protože je to jasný názor, který tu chyběl**

D. Mokří - souhlasím s tezí, že jde o centrum a dva satelity

T. Macura - např. Havířov potřebuje na obnovu bytů 9 mld. Kč (rozpočet na 30 let) - nerealizovatelné; příjmy jsou dle počtu obyvatel - **nejvíce obyvatel bydlí v satelitech, ale my musíme mít odvahu říct, že část jejich peněz predisponujeme do centra města - to by mělo být prioritou** - je ekonomicky neudržitelné rozvíjet na stejné úrovni celé město

P. Řihák - v každé části města potřebujeme těžiště aktivit, které bude kvalitní

T. Macura - buď peníze zkoncentrujeme do jednoho centra anebo budeme cukrovat všem stejně málo

M. Vitoulová - Ostrava by měla plnit funkci i kulturního centra

D. Konczynna - závěr: **investice bychom měli koncentrovat do centra města, ale zároveň vysvětlovat náš přístup i záměry**

Děkujeme za Váš čas a podněty, na setkání navazuje fajnová procházka s panem primátorem a architektem Vltavským.

Zapsali: Ondřej Dostál, Eva Štefková, Daniel Konczynna

Výstupy setkání:

- 1. Investice v historickém centru bychom měli koncepčně koncentrovat a zároveň více mezi sebou propojovat městské části, zejména tři městská jádra - Porubu, Jih a Moravskou Ostravu a Přívoz se Slezskou Ostravou**
- 2. Záměry města je nutné průběžně vysvětlovat odborné i široké veřejnosti**
- 3. Na magistrátu města Ostravy nebo mimo něj vznikne útvar nebo instituce pro městské plánování, jež přijme zodpovědnost za architektonický a urbanistický rozvoj města**